

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonauenture de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

De euangelio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

les sunt dona dei gratuita.
De quibus Roma. xij. O al-
titudo diuinarum sapientie et
scientie. Et vscz ibi. qz incom-
prehensibili sunt. Et. Blo. Val-
de paruum sensum habemus
ad discutiendam iusticiam et iu-
dicia dei. Ad discutiendam
gratiam gratuitam. nullis me-
ritis procedentibus redditam. nec tam
mouet nos quod grauitas indi-
gnis. qz qz indignis alijs
denegatur. Unde et subdit. Et
inuestigabiles vie eius.
id est. impletiones dispensa-
tionis eius. quia nec in exhibi-
tione potest cognosci. qz di-
sponit. Sunt etiam diuitiae
dei quelibet virtutes et gra-
tiarum donatioes. Prover-
bio. viij. Vnde sunt diuitiae et
gloria et opes superbe et iusti-
cia et. Blo. Non se exalte hu-
mana presumptio. plenitudi-
nem virtutum sola dei sapi-
entia possidet. ab hac huma-
na fragilitate quicquid habet
virtutis accipit. Hoc est quod
hic dicit apostolus. diuites
facti estis in illo non in terre-
na substantia. Quantum autem
poterit iste diuitie dei Pro-
verbio. iii. de laude sapientie.
Longitudo dierum in de-
cima eius et in sinistra illius

divinitie et gloria et. Visione
sue diuinitatis electos suos
in perpetua luce donat. et eos
dem in presenti vita. incarna-
tionis sacramentis et charis/
matibus illustrat et roborat.
Dat eis qui ob se comparant
duum omnia sua vendunt. cen-
tuplum in hoc seculo. et vita
eternam in futuro. De tali/
bus diuitiis in Psal. Spe-
ra in domino et fac bonum et inha-
bita terram. et per in diu. eius
qui est diuus in omni gratia
et gloria. qui est benedictus.

De euangelio.

IligeS
domini deus
tuus extoto cor
de tuo et exto/
ta anima tua et. Bath. xxij.
Hic quattuor notantur. scilicet
quis sit diligendus. quare. qz
modo. per quid cognoscatur
dilectio dei. Unde v. Quis
sit amandus. et ob quae cau-
sam. quomodo. per quid. Co-
gnoscatur amor. subscriptis
collige vobis. Quis sit dili-
gendus per omni ratione crea-
ture. qz solus deus in omnibus
et super omnia. Nam et si sunt que-

dam alia nobis diligēda ad
ipm tñ referri debent. quia
sicut ipē vn⁹ est de⁹. ita ⁊ vni
ce debet dilig. col. timeri et
reuereri. Eccī.ii. Un⁹ est al-
tissimus creator oīm. omni-
potens ⁊ rex potens. ⁊ metu-
end⁹ nimis. sedens sup thro-
num illiusz dominās deus.
Bene dicit vn⁹ est. Nā idez
dicitur in pncipio decalogi.
Deut. v. Audi israel. De⁹ tu-
us vnus est. Nō habebis de-
os alienos coram me. id est.
quos preferas aut cōpares
mibi aliq genere latrie. du-
lie vel yperdulie. qz ego sum
deus zelotes visitans pecca-
ta patrū in filios r̄c. zelotes
id est. amorosus. et put h su-
mitur zelus prie ē amor cō-
sugum. p quo nō sustinet q̄s
accessum alterius viri ad yx-
orem suam. Et facit domin⁹
sicut vir zelotipus nunc ar-
guendo nunc mulcendo ux-
orem suā ne oberret. Argu-
it cuz dicit. visitans peccata.
mulcens cum subdit. facies
misdiam in multa milia di-
ligentib⁹ me r̄c. Quare di-
ligendus sit de⁹ infinite cau-
se sunt. nec potest eas homo
explicare sermone. Sūt em̄
quedā cause naturales. que-

dali generales. quedā par-
ticulares. Vix est em̄ homo
tam hebes ⁊ gratia vacuus
qui nō inueniat aliqd speci-
alis cause apud semetipm q̄
re merito debeat diligere de-
um. maxime cū hoc mentib⁹
humanis naturalit̄ sit indi-
cum ⁊ generalit̄ probatum.
Generales cause sunt multe
Prima qz ipē est oīm rerum
creator. Un⁹ Eccī. i. Un⁹ est
altissim⁹ creator oīm r̄c. Et
illud Isa. xliv. Ante me non
est format⁹ de⁹. nec post me
erit. qz mihi curuabit omne
genū ⁊ p̄fitebit omīs lingua
Et q̄s nō diligenter creatorē
suū a quo habet esse ⁊ subsi-
stere. qz in ipo viuim⁹ moue-
mur ⁊ sum⁹. Act. xvij. Itē li-
berator n̄ est. Dañ. xliij. Pa-
ueant habitātes in vniuersa
terra deū daniel. qz ipē est li-
berator ⁊ saluator r̄c. Sed
q̄s nō diligat liberatore suū
Ps. Liberator me⁹ de gen.
ir. i. demonibus. Eccī. xxix.
Gratiā fideiussoris cui ne
obliuiscaris. dedit enim pro-
te animam suam. r̄c. Itē gu-
bernator. Isaie. xlviij. Ego
dñs deus tuus docēs te uti
lia et gubernans te in via q̄
ambulas. r̄c. O ñgnum dili-

gendus est gubernator ille
 qui vehit nos classe puden-
 tie sue ad portum salutis eter-
 ne. cauens ne impingatur vel
 piratas crudelissimos incur-
 ramus. Modus diligen-
 di deum ostenditur cum di-
 citur. Diliges dominum deum tu-
 um extoto corde tuo. et exto-
 ta anima tua. et ex omni mente
 tua tecum. De hoc modo varie
 disputant doctores sancti.
 Augustinus dicit. Quod non possit im-
 pleri in via sed in patria. Ait
 enim sic in lib. de perfectione iu-
 sticie. Nominis noster inest ali-
 quid carnalis concupiscentie.
 nondum ex tota anima diligitur
 Deus. tecum. Queritur ergo quare
 docimenterum sit in mandatis
 primis et maximis. quod nequa-
 tam impleri potest in hac vita. Et
 respondit Aug. Ut sciamus
 inquit quo per amorem tende-
 re debeamus. ut nemo se per-
 fectum arbitretur. quousque
 veram et summam perfectionem
 fuerit asseditus. Quidam co-
 sedunt modum istum posse im-
 pleri etiam in via quantum ad ali-
 quod tempus. in quo potest
 homo totaliter ferri in deum.
 ut nec sint in eo mortali carita-
 ti oppositi. nec etiam extranei
 renderi potest. quod licet hoc quantum

possit esse. et aliquem sit in aliquo
 bus personis excellenter. non tamen
 certe regit in istis oibz. quod per
 uilegia paucorum non faciunt le-
 ges coem. Berinus. sup cantica
 omel. xx. Hunc ternarii dili-
 gendi alit ordinat dices. Di-
 sce o christiane a christo quanto dili-
 gas christum. disce amare dulci-
 ter. amare prudenter. amare
 fortiter. Dulciter. ne illectus.
 prudenter. ne deceptus. fortiter
 ne oppressus. ab amore dei
 auertaris. Item magister in sententiis
 suis. Dilectionis modus in-
 sinuatur. cum dicit ex toto cor-
 de. i. ex toto intellectu. ex to-
 ta anima. i. ex tota voluntate. ex
 tota mente. i. ex tota memo-
 ria. Quartus est per quid co-
 gnoscatur amor siue amans
 scimus per bonas et efficaces opera-
 tiones. quia iuxta verbuna
 Berini. Amor aliud non est quam
 vehementer et bene ordinata
 voluntas. Odo vero amo-
 ris talis est. ut deum diligamus
 sup omnia. et propter seipsum et to-
 to corde. primus vero sic nos
 ipsos. i. ad quod nos ipsos. vel pro-
 pter nos ipsos. vel quantum nos
 ipsos. inimicum vero propter
 deum. tolerando cum et benefa-
 ciendo sibi sum illud. Mat. v.
 Diligite ini. vest. bñ. his qui

oderūt vos r̄c. Item Greg. ostendit q̄ ex operib⁹ probatur dilectio. Probatio inq̄e dilectionis. exhibitio est operis. Unū si dilectio fuerit fortia. patebit ex fortitudine operis. sicut est videre in martyrib⁹. qui p̄ maxima tormenta que sustinebant in corpore. ostendebant maximā caritatem qua ardebāt in mente. Unde Grego. Amor occ̄us nō est. opera enim magna si est. Si vero opari renuit. amor non fuit r̄c. Dulta sunt opera charitatis et dilectionis ostensiua. in quibus illud potissimum est ut homo a peccatis abstineat. et sobrie pie ac iuste vivat. Ecclesi. iiiij. Qui diligit deum exorabit peccatis et continebit se ab illis. Cognoscit etiā illa dilectio ex operib⁹ misericordie et pietatis q̄s maxime. Ecclī. viij. Porridge pauperi manū tuam ut p̄ficiatur. p̄ficiatio et benedictio tua. et mortuo nō prohibeas gratiā. Nō desis plorantib⁹ in consolatōne. et cum lugentib⁹ ambula. Nō te p̄igeat visitare infirmū. ex his enim in dilectionē firma beris. i. Joh. iiij. Qui habue rit substantiā hui⁹ mūdi. r̄c.

vsc⁹ ibi. Filioli mei non diligamus p̄bo neq̄ lingua. sed opere et veritate.

Dñica decima octaua.

Enoua /

r mini spū mentis vestre et induite nouum hominē qui fūm deum creatus est in iusticia et sanctitate veritatis r̄c. Eph. iiiij. Notāduz q̄ quadruplex est renouatio. s. baptismalis penitentialis. regularis eternalis. Unde versus. Baptismus. pena. monachatus vita futura. Intus et exterius nos renouare solent. Prima igitur renouatio fit per baptismuz contra originale peccatū quod a primis parentibus contraximus. et inuterati sumus. Nā diabolus serpens antiquus p̄mis parentibus nostris virus peccati infudit. et in posteros somitē cōcupiscentie carnalis transmisit. et quia hoc primo tempore fecit totuz genus humānum a sua recenti nōitate in vetustatem deduxit. Trenoz. iiij. Vetus tam feci pellem meā et carnē meaz. cōtrivit ossa mea. Hanc vetus tam auffert nobis domin⁹